

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

شماره مجوز مجله: ۸۰۴۰۰

زمان چاپ: ۱۴۰۲/۰۴/۲۰

بررسی روش پدیدارشناسی در کتاب های پایه اول

فاطمه رحیمی^۱، سیده زهراموسوی^۲

۱-کارشناسی مشاوره و راهنمایی، آموزگارابتدایی

۲-دانشگاه آزاد دهدشت رشته فقه ومبانی حقوق اسلامی گرایش الهیات

چکیده

هدف از پژوهش حاضر، بررسی روش پدیدارشناسی در کتاب پایه اول است. تحقیق حاضر از حیث هدف کاربردی و از جهت نحوه گردآوری داده‌ها از نوع تحقیقات آزمایشی است. جامعه آماری کلیه دانش آموزان پایه دختر ابتدایی می باشد. روش نمونه گیری خوشه ای انتخاب شدند و به صورت تصادفی در دو گروه آزمایش و کنترل قرار گرفتند با استفاده از این روش نمونه گیری ۱۵ نفر از دانش آموزان پایه اول به صورت پیش از آزمون و پس آزمون انتخاب و اجرا شد. با روش توصیفی (جدول، میانگین، انحراف معیار و تفاضل) و آمار استنباطی (تحلیل کوواریانس چند متغیری (مانکوا) و تحلیل کواریانس یک راهه) تحلیل آماری صورت گرفت یافته های پژوهش نشان داد که آموزش پدیدار شناسی در کتاب اول تاثیر دارد.

کلید واژه: پدیدارشناسی، پایه اول، دختر

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

مقدمه

پدیدارشناسی به عنوان یکی از مکتب های روشی در مطالعه علوم انسانی و بخصوص علوم اجتماعی، اگر چه نزدیک به بیش از نیم قرن است که خود را با کتاب پژوهشهای منطقی (۱۹۰۲-۱۹۰۱) ادmond هوسرل به نمود گذاشته است اما هنوز تازگی و جدل انگیزی خود را حفظ نموده است.

از این نظر که مکاتب و روشهای جدیدی از درون آن متولد شده اند مانند هرمنوتیک مارتین هایدگر و مرلوپونتی و گادامر، همچنین وجودگرایی ژان پل سارتر و ...

همچنین این روش در نقدهای هنری و ادبی و در شکل گیری نظریات نقدی علوم انسانی مانند نظریات هابرماس در زمینه روش و موضوع در علوم اجتماعی همچنین، نظریات هرمنوتیک، ساختارگرایی و فرمالیسم ادبی تأثیر بسزایی داشته است.

تأکید پدیدارشناسی بر شهود که موضوعی آشکار بر عقل گرایی دکارت و همچنین علم گرایی پوزیتیویستی است و تأکید بر در نظر گرفتن ساختارهای ذهن و آگاهی و همت گماشتن به کشف این ساختارها و ربط منطقی دادن آن با تشخیص بیرونی عین ها، نمونه هایی از تلاش درخور توجه پدیدارشناسی است. تلاشهایی که هر انسان کنجکاو و اهل فکری را به تأمل و بازاندیشی در آن وا می دارد

پژوهش تحقیق

نظیری (۱۳۷۱) نیز به تحلیل محتوا و ارزیابی کتاب فارسی دوم دبستان پرداخت هر چند این پژوهش در عنوان خود از مفهوم تحلیل محتوا استفاده کرده است ولی بیشتر یک ارزیابی است تا تحلیل محتوا در این بررسی جامعه آماری متشکل از ۱۲۰ معلم مدارس ابتدایی شهر تهران بود نتایج نشان دادند که ارتباط پیام متن با عنوان در ۱۵ درس نارسا و عنوان با پیام آن در ۱۰ درس از ۳۷ درس کتاب بی ارتباط است. علاوه بر آن اشکالاتی مانند وجود غلط، علمی، آموزش منفی، تناقض، پیچیدگی ابهام دشواری و عدم ارتباط مطالب در متن درسها وجود دارد در بررسی تصاویر نیز اشکالاتی مانند عدم ارتباط محتوای متن با تصاویر و واقعیت و ناهماهنگی اجزای تصاویر و محل قرار گرفتن آنها وجود داشت. شهبازی (۱۳۷۳) در تحلیل کتابهای درسی فارسی و تعلیمات اجتماعی دوره ابتدایی از نظر انطباق با هدفهای راهنمایی شغلی به این نتیجه دست یافت که مشاغل مطرح شده در این کتابها ۷۰ به حرفه های مردانه و فقط ۳۰ به حرفه های زنانه اختصاص یافته اند. حسینی نسب (۱۳۷۲) با تحلیل محتوای کتابهای فارسی و ریاضی دوره ابتدایی به این نتیجه دست یافت که در تصاویر کتاب فارسی سال اول اغلب جنس مذکر فعال است

پدیدارشناسی، که از دیدگاه فرارونده عمل می کند، همانا بکارگیری خرد است و در فرجام شناسی اندیشه مهم و سزایی دارد. پدیدارشناسی به طریقی غیر از علم و تجربه که در رویکرد طبیعی بوجود می آیند، نسبت به آشکارگی نظم یافته است. ص ۳۱۶

پدیدارشناسی به جای آنکه فقط متوجه عین و جنبه های آن باشد، به همپیوندهای میان چیزهایی که آشکار شده اند و مفعول با واسطه ای که خود اشیاء بر او آشکار شده اند می اندیشد. ص ۳۱۸

در پدیدارشناسی گزاره ها پیش ساخته نیستند بلکه بعداً و در جریان شهود و برگشت به اشیاء شکل می گیرند. ص ۳۱۹ در این رویکرد ما در یک حرکت زیگ زاگی میان آنچه هست، آن چه به نظر می رسد، آنچه گفته می شود و آن چه اثبات می شود قرار می گیریم. ص ۳۲۱

این علم آشفته گی و چندگانگی حقیقت را می پذیرد اما ذات هستی را یگانه و قابل دسترس می داند. ص ۳۱۸ در اینجا ما حالت های اعتقادی را که در رویکرد طبیعی داشتیم تغییر نمی دهیم، بلکه تنها از آنها فاصله می گیریم.... اما آنها را مورد شک قرار نمی دهیم. ص ۳۲۴

منظور از بررسی نوئماتیک اینکه: ما پدیده ها را نه به عنوان اشیاء بلکه به عنوان چیزهایی که به آنها روی آورده شده در نظر می گیریم. فروکاست [تقلیل] پدیدارشناسانه، عین ها را به نوئما و تأمل گزاره ای عین ها را به معنا تبدیل می کند. ص ۳۲۷

در رویکرد طبیعی اشیاء به عنوان معناها در نظر گرفته می شوند اما در رویکرد پدیداری آنها فقط و فقط نوئما هستند. ص ۳۲۸

پدیدارشناسی در متن تاریخی دوره معاصر:

در اینجا ساکالوفسکی شاخصه های تاریخی فلسفه مدرنیته و پست مدرنیسم و همچنین اراده گرایی انسان را برمی شمارد و سپس موضع پدیدارشناسی در قبال آنها را بیان می کند.

فلسفه مدرن دارای دو مؤلفه مهم است: فلسفه سیاسی و معرفت شناسی. ص ۳۳۵

او ماکیاولی را نماینده فلسفه سیاسی مدرن و بیکن و دکارت را اندیشمندان بنیادین معرفت شناسی مدرن می داند. «این روش بر این موضوع تأکید دارد که باید عقل سلیم و موروثی خود را رها سازیم، روش جدیدی را اتخاذ کنیم و اندیشه خود را به سوی جستجوی دانش معطوف سازیم. ص ۳۳۶

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

مدرنیته متضمن مفهوم جدیدی از زندگی سیاسی و ذهن است. برجسته ترین کتابهای فلسفه مدرن بر این موضوع تأکید دارند که حرد انسان باید خود را در دست گیرد نباید آنچه را که از گذشته یا از دیگران به ارث برده به سادگی بپذیرد. ص ۳۳۸

وجه اشتراک فلسفه سیاسی و معرفت شناسی دوره مدرن این است که هر دو بر این نکته تأکید دارند که: ذهن نیرویی برای حکم راندن است. ص ۳۳۹

در فلسفه مدرن یک ایراد اساسی مطرح می شود: مدرنیته نه در بکارگیری خرد بلکه در بکارگیری قدرت موفق بوده است. در اینجا پست مدرنیسم جهت اصلاح پروژه مدرنیسم وارد عمل می شود. «پست مدرنیته انکار مدرنیته نیست بلکه شکوفایی دانه های درونی آن است». ص ۳۴۱

واکنش پدیدارشناس: «عقیده من این است که پدیدارشناسی از مدرنیته جدا شده و به بازسازی عقاید فلسفه ی قرون وسطی و فلسفه دوران باسان پرداخته است».

اگر چه در پدیدارشناسی تمام تلاشهای حقیقت یابی جهت دستیابی به من متعالی است، اما این من در یک کنش مشترک بین ذهنی در یک جهان مشترک به دست می آید. این من قابل تعلیل روانشناختی یا نسبی گرایی دکارتی نیست. اگر در آنجا من می اندیشم پس هستم در اینجا من چون درباره اشیاء می اندیشم پس هستم. اگر در آنجا من عامل و محور حقیقت است اینجا من نسبت به حقیقت نظم و موجودیت می یابد. چون حقیقتی وجود دارد خردی هم هست تا بتواند آن را کشف کند. اگر در آنجا خرد در داخل مغز محصور شده در اینجا از طریق روزنه های شهود به بیرون می جهد. ص ۳۴۵ پدیدارشناسان از این لحاظ که حساب ایمان را از فلسفه جدا می کنند بازگشت به یونان باستان دارند.

روش تحقیق

روش نمونه گیری و حجم نمونه

روش نمونه گیری خوشه ای انتخاب شدند و به صورت تصادفی در دو گروه آزمایش و کنترل قرار گرفتند با استفاده از این روش نمونه گیری ۱۵ از دانش آموزان پایه دوم به صورت پیش از آزمون و پس آزمون انتخاب و اجرا شد.

روش تجزیه و تحلیل داده ها:

در این تحقیق تجزیه و تحلیل داده ها با استفاده از روش تحلیل مانکوا و کواریانس صورت خواهد گرفت.

جدول ۴-۱:

تفاوت	پس آزمون		پیش آزمون		تعداد	گروه	عوامل
	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار	میانگین			
۳/۰۷	۱/۱۸	۱۸/۵۳	۱/۷۶	۱۵/۴۶	۱۵	آزمایش	کتاب فارسی
۰/۱۳	۱/۵۰	۱۵/۴۶	۱/۸۳	۱۵/۳۳	۱۵	کنترل	
۳/۸۰	۰/۸۶	۱۸/۸۰	۱/۴۱	۱۵	۱۵	آزمایش	کتاب علوم
-۰/۲۰	۱/۷۴	۱۴/۸۰	۱/۴۱	۱۵	۱۵	کنترل	
۶/۲۷	۱/۴۳	۲۴/۹۳	۱/۸۳	۱۸/۶۶	۱۵	آزمایش	کتاب ریاضی
-۰/۲۰	۱/۸۳	۱۷/۹۳	۱/۹۲	۱۸/۱۳	۱۵	کنترل	
۴/۰۷	۰/۸۶	۱۸/۸۰	۱/۴۳	۱۴/۷۳	۱۵	آزمایش	کتاب قرآن
۰/۱۴	۱/۷۴	۱۴/۸۰	۱/۵۸	۱۴/۶۶	۱۵	کنترل	

نتیجه

نتایج حاکی از آن است که روش پدیدارشناسی در دروس ریاضی بیشتر مشهود است زیرا به کارگیری تصاویر در کتاب ریاضی پایه اول بیشتر مشهود است و دانش آموزان برای درک بهتر سعی می کنند مطالب را بهتر یادگیرند و روش پدیدارشناسی روش نو پاس است که با خلاقیت همکاران پایه اول رابطه هم سویی دارد

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

منابع

رشته ارشد کارشناسی، زندگی های مهارت تقویت بعد از ابتدایی ی دوره بخوانیم فارسی کتب محتوای تحلیل فاطمه؛ احمدی، ۱۳۹۱ نور، پیام دانشگاه انسانی علوم دانشکده تربیتی علوم پژوهش و آموزش گروه درسی، ریزی برنامه گرایش تربیتی علوم

و روانشناسی دانشکده. ابتدایی دوره درسی کتب در مدنی ی جامعه در زندگی برای دموکراسی های مولفه بررسی. فریده درخواه، ۱۳۸۸. طباطبایی، علامه دانشگاه تربیتی علوم

. طباطبایی علامه دانشگاه انتشارات: تهران ۱۳۸۸، اسلام در اجتماعی خدمات بر ای مقدمه، محمد اصل، زاهدی

پایان. یونسکو چارچوب پایه کشور بر ابتدایی مدارس درسی برنامه در هم با کردن زندگی برای یادگیری مفهوم بررسی. آذر شهری ۱۳۹۰. کردستان دانشگاه انسانی علوم و ادبیات دانشکده آموزشی ارشد مدیریت کارشناسی نامه

ملی؛ مطالعات فصلنامه. ابتدایی دوره درسی های کتاب در عمومی فرهنگ های مولفه. پروین پروین، صمدی سارا، احمدی شهیدی ۱۰۶ صفحه تا ۷۷ صفحه از. ۱۳۹۲، ۳. شماره چهاردهم، سال ۵۵،

. سمت: تهران. متوسطه و تحصیلی راهنمایی ابتدایی، پرورش و آموزش؛ (۱۳۸۶) احمد صافی،

ارسباران: تهران. پرورش و آموزش در مدیریت و سازمان؛ (۱۳۷۹) احمد صافی،

فرهنگ، و جامعه مقالات مجموعه عمومی، فرهنگ زمینه در موردی های بررسی فرهنگ، تحول و آموزش؛ (۱۳۸۰) بهروز گرانیپه، ۲۷۶-۲۷۴ صص شریف، تهران دوم، جلد

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

رویکرد ملی همایش برگزیده تجارب و مقالات چکیده (۱۳۸۹) هنگامه حامدی قرزانه، گودرزی سیدعلی، حسینی نژاد، اعظم، ملایی
مدرسه: تهران. مدارس در موفق های تجربه و ها نوآوری پرورش، و آموزش در اسلامی

اندیشه پیام: مشهد، (عمل راهنمای) درسی ریزی برنامه؛ (۱۳۸۰) حسن ملکی،

اول چاپ امیر، آموزش آموزشی، رسانههای محتوای تحلیل عملی راهنمای؛ (۱۳۸۸) محمد نوریان،